

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2026
(OR. en)

14650/26

SOC 674
COH 165
ENER 664
EMPL 390
ENV 1255
ECOFIN 1332

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Σύσταση του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της αστεγίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες η σύσταση του Συμβουλίου για το ανωτέρω θέμα, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο EPSCO κατά τη σύνοδό του στις 19 Οκτωβρίου 2026.

2026/0105 (NLE)

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της αστεγίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292, σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο ι),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις και προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και προστασία. Σύμφωνα με το άρθρο 151 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), η Ένωση και τα κράτη μέλη έχουν ως στόχο, μεταξύ άλλων, την προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, την κατάλληλη κοινωνική προστασία και την καταπολέμηση του αποκλεισμού.
- (2) Το άρθρο 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα κοινωνικής αρωγής και στεγαστικής βοήθειας προς εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όλους όσοι δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

- (3) Το άρθρο 31 του (αναθεωρημένου) Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη¹ επιβεβαιώνει τη δέσμευση όλων των μερών να προωθήσουν την πρόσβαση σε ικανοποιητικού επιπέδου στέγαση, να προλαμβάνουν και να μειώνουν τον αριθμό των αστεγών με σκοπό τη σταδιακή εξάλειψη του φαινομένου και να καταστήσουν την τιμή της στέγασης προσιτή σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.
- (4) Τον Νοέμβριο του 2017 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Επιτροπή διακήρυξαν τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων². Η αρχή 19 ορίζει ότι παρέχεται πρόσβαση σε κοινωνική στέγαση ή στεγαστική βοήθεια καλής ποιότητας και προστασία έναντι της αναγκαστικής έξωσης για όσους την έχουν ανάγκη. Επίσης ορίζει ότι στους άστεγους πρέπει να παρέχονται κατάλληλα καταλύματα και υπηρεσίες, προκειμένου να προαχθεί η κοινωνική τους ένταξη.
- (5) Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, η σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά³ καλεί τα κράτη μέλη να εγγυώνται, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματική πρόσβαση των παιδιών που έχουν ανάγκη σε κατάλληλη στέγαση, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της αστεγίας μεταξύ των παιδιών και των οικογενειών. Η σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με επαρκές ελάχιστο εισόδημα που διασφαλίζει την ενεργό ένταξη⁴ συνιστά τον συνδυασμό επαρκούς εισοδηματικής στήριξης, αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβασης σε υποστηρικτικές και βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης. Η σύσταση του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2023, για την ανάπτυξη των συνθηκών-πλαίσιο για την κοινωνική οικονομία⁵ καλεί τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν και να υποστηρίξουν τον ρόλο της κοινωνικής οικονομίας στην παροχή προσβάσιμων και υψηλής ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών φροντίδας και στέγασης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις μειονεκτούσες ομάδες, σε στενή συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες για το κοινό.

¹ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=163>.

² Διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά (ΕΕ L 223 της 22.6.2021, σ. 14).

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με επαρκές ελάχιστο εισόδημα που διασφαλίζει την ενεργό ένταξη (ΕΕ C 41 της 3.2.2023, σ. 1).

⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2023, για την ανάπτυξη των συνθηκών-πλαίσιο για την κοινωνική οικονομία (ΕΕ C, C/2023/1344, 29.11.2023).

- (6) Η στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2026-2030⁶ τονίζει ότι οι γυναίκες πλήττονται ιδιαίτερα από επισφαλείς συνθήκες στέγασης, καθώς υπερεκπροσωπούνται μεταξύ των μόνων γονέων, των ηλικιωμένων και των θυμάτων έμφυλης βίας. Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας⁷ καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν, μεταξύ άλλων, ότι οι υπηρεσίες υποστήριξης παρέχουν στα θύματα πληροφορίες και υποστήριξη σχετικά με την πρόσβαση σε στέγαση.
- (7) Η σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2021, για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά⁸ καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των Ρομά όσον αφορά την πρόσβαση, μεταξύ άλλων, σε κατάλληλη και χωρίς διαχωρισμούς στέγαση και βασικές υπηρεσίες⁹. Στη στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+ για την περίοδο 2026-2030¹⁰ τονίζεται ότι οι διακρίσεις και η έλλειψη κοινωνικής αποδοχής είναι παράγοντες που συμβάλλουν στα υψηλά επίπεδα φτώχειας και αστεγίας μεταξύ των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+. Στην ανακοίνωση με τίτλο «Ενίσχυση της στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία έως το 2030», η Επιτροπή ζητεί να διασφαλιστεί η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε οικονομικά προσιτή και προσβάσιμη στέγαση, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών COM/2026/113 final: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2026-2030.

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας (ΕΕ L, 2024/1385, 24.5.2024).

⁸ Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2021, για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (ΕΕ C 93 της 19.3.2021, σ. 1).

⁹ Η οποία συμπληρώνεται με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο: Μια Ένωση ισότητας: στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά COM/2020/620 final.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+ για την περίοδο 2026-2030, COM(2025) 725 final.

- (8) Η σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα¹¹ καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ή/και να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τυπικής μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως την κατ' οίκον φροντίδα και τη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Η στέγαση που είναι προσαρμοσμένη στις μεταβαλλόμενες ανάγκες φροντίδας του ατόμου αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για την κατ' οίκον γήρανση, καθώς επιτρέπει την παροχή κατ' οίκον φροντίδας και συμβάλλει ώστε να αποφευχθεί η περιττή προσφυγή σε κλειστή φροντίδα.
- (9) Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία¹² ορίζει ότι οι αιτούντες διεθνή προστασία δικαιούνται υλικές συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής, ρουχισμού, ειδών προσωπικής υγιεινής καθώς και βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα, με εναρμονισμένα πρότυπα σε ολόκληρη την ΕΕ.
- (10) Η οδηγία 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά¹³ («οδηγία για τους λογαριασμούς πληρωμών») ορίζει στο άρθρο 16 παράγραφος 2 ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές που διαμένουν νόμιμα στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών που δεν έχουν σταθερή διεύθυνση κατοικίας, έχουν το δικαίωμα να ανοίξουν και να χρησιμοποιήσουν λογαριασμό πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά στα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην επικράτειά τους. Το δικαίωμα αυτό ισχύει ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής του καταναλωτή.

¹¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (ΕΕ C 476 της 15.12.2022, σ. 1).

¹² Οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ L 2024/1346, 22.5.2024)

¹³ Οδηγία 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 214).

- (11) Η δήλωση της Λισαβόνας σχετικά με την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αστεγίας¹⁴ υπογράφηκε στις 21 Ιουνίου 2021 από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, κοινωνικούς εταίρους και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Δεσμεύει όλα τα υπογράφοντα μέρη να δρομολογήσουν μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αστεγίας με σκοπό την προώθηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής ανθρωποκεντρικών, ολοκληρωμένων προσεγγίσεων με γνώμονα τη στέγαση και να εργαστούν για την εξάλειψη της αστεγίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2030, προς επίτευξη των ακόλουθων στόχων:
- i) κανείς δεν κοιμάται στον δρόμο λόγω έλλειψης προσβάσιμου, ασφαλούς και κατάλληλου καταλύματος έκτακτης ανάγκης·
 - ii) κανείς δεν ζει σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης ή σε προσωρινά καταλύματα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το αναγκαίο για την επιτυχή μετακίνηση σε λύση μόνιμης στέγασης·
 - iii) κανείς δεν απομακρύνεται από ίδρυμα (π.χ. σωφρονιστικό κατάστημα, νοσοκομείο, ίδρυμα περίθαλψης) χωρίς προσφορά κατάλληλης στέγασης·
 - iv) οι εξώσεις θα πρέπει να αποτρέπονται όποτε είναι δυνατό και σε κανέναν δεν ασκείται έξωση χωρίς βοήθεια για την εξεύρεση λύσης για κατάλληλη στέγαση, όταν χρειάζεται·
 - v) κανείς δεν υφίσταται διακρίσεις λόγω της κατάστασης αστεγίας του.
- (12) Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αστεγίας συνιστά το καθιερωμένο πλαίσιο συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ για την αστεγία. Παρέχει ένα συνεργατικό φόρουμ για την ανάπτυξη γνώσεων, την αμοιβαία μάθηση και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των συμφεροντούχων, συμβάλλοντας στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και στην ενίσχυση των ικανοτήτων εφαρμογής, μεταξύ άλλων σε σχέση με την πρόληψη και την αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού.

¹⁴ Δήλωση της Λισαβόνας σχετικά με την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αστεγίας (21 Ιουνίου 2021, Λισαβόνα, Πορτογαλία).

- (13) Στη δήλωση της La Hulpe¹⁵, που υπογράφηκε στις 16 Απριλίου 2024 στη διάσκεψη υψηλού επιπέδου για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, αναγνωρίζεται ότι η αστεγία εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα σε πολλά κράτη μέλη και ζητείται να αναληφθεί συνεχής δράση για προσβάσιμη, αποτελεσματική, πράσινη και οικονομικά προσιτή κοινωνική στέγαση προκειμένου να καλυφθούν οι στεγαστικές ανάγκες όλων, να εξαλειφθεί η αστεγία και να προωθηθεί η προσέγγιση με βάση την αρχή «Προτεραιότητα στη στέγαση». Στη δήλωση αναγνωρίζεται επίσης η σημασία της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αστεγίας.
- (14) Στο ψήφισμα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 24 Νοεμβρίου 2020¹⁶, τόνισε ότι η στέγαση αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και κάλεσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη δράση τους για την εξάλειψη της αστεγίας στην ΕΕ έως το 2030. Στο ψήφισμα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 10 Μαρτίου 2026¹⁷, τόνισε ότι είναι αναγκαίο να διαμορφωθεί μια ευρωπαϊκή προσέγγιση και να εξευρεθούν λύσεις που θα διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα αξιοπρεπών και οικονομικά προσιτής στέγασης και κάλεσε τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές με γνώμονα τη στέγαση για τη μείωση της αστεγίας. Το ψήφισμα καλεί επίσης την Επιτροπή να παράσχει πολιτική στήριξη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της αστεγίας και να παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται ως προς το θέμα αυτό.

¹⁵ Δήλωση της La Hulpe σχετικά με το μέλλον του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (16 Απριλίου 2024, La Hulpe, Βέλγιο).

¹⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την αντιμετώπιση του ποσοστού αστεγίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση(2020/2802(RSP)).

¹⁷ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2026 σχετικά με τη στεγαστική κρίση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με στόχο την πρόταση λύσεων για αξιοπρεπή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή στέγαση (2025/2070(INI))

- (15) Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/543 της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2017¹⁸, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 763/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές των θεμάτων και των κατανομών τους, καθορίζει τους στατιστικούς ορισμούς σε σχέση με την αστεγία και ισχύει έως το τέλος του 2027. Από το 2028 και μετά, ο κανονισμός (ΕΕ) 2025/2458 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2025¹⁹, για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον πληθυσμό και τη στέγαση, παρέχει το νέο νομικό πλαίσιο για τους εν λόγω ορισμούς και προβλέπει, μεταξύ άλλων, πιλοτικές μελέτες και μελέτες σκοπιμότητας.
- (16) Στη γνωμοδότηση που ενέκρινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών στις 2 Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με την εξάλειψη του φαινομένου των αστέγων στην Ευρωπαϊκή Ένωση²⁰, χαιρέτισε τη δρομολόγηση της πλατφόρμας και υπογράμμισε τέσσερις σημαντικούς άξονες δράσης για την εν λόγω πλατφόρμα, ήτοι την αμοιβαία μάθηση, την προώθηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, τη συλλογή δεδομένων και την παρακολούθηση της πολιτικής, καθώς και τον εντοπισμό και τη συμβολή στην κλιμάκωση ελπιδοφόρων καινοτομιών.
- (17) Στη γνωμοδότηση με θέμα «Προς ένα ενωσιακό πλαίσιο εθνικών στρατηγικών για τους αστέγους με βάση την αρχή “προτεραιότητα στη στέγαση”»²¹, την οποία ενέκρινε η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στις 13 Δεκεμβρίου 2023, ζήτησε να αναπτυχθεί μια στρατηγική της ΕΕ για την αστεγία, ώστε να καταστεί δυνατή η συμπερίληψη εθνικών πολιτικών για την καταπολέμηση της αστεγίας στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Πρότείνει επίσης η εν λόγω στρατηγική να στηριχθεί σε σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την αστεγία.

¹⁸ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/543 της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2017, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 763/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές των θεμάτων και των κατανομών τους (ΕΕ L 78 της 23.3.2017, σ. 13)

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/2458 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2025, για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον πληθυσμό και τη στέγαση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 763/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 (ΕΕ L, 2025/2458, 12.12.2025)

²⁰ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η εξάλειψη του φαινομένου των αστέγων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τη σκοπιά της τοπικής αυτοδιοίκησης» (ΕΕ C 97 της 28.2.2022, σ. 26).

²¹ Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ 2023/01741 της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Προς ένα ενωσιακό πλαίσιο εθνικών στρατηγικών για τους αστέγους με βάση την αρχή “προτεραιότητα στη στέγαση”»

- (18) Στην κοινή έκθεση για την απασχόληση για το 2026²² τονίζεται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναλάβουν δράση για να στηρίξουν την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή στέγαση, κοινωνική στέγαση ή κατάλληλη στεγαστική βοήθεια, κατά περίπτωση, να αποτρέψουν και να αντιμετωπίσουν την αστεγία ως την πλέον ακραία μορφή φτώχειας, να αντιμετωπίσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό μέσω ολοκληρωμένων, ανθρωποκεντρικών και με γνώμονα τη στέγαση στρατηγικών προσεγγίσεων και να προωθήσουν την ανακαίνιση κατοικιών και κοινωνικών κατοικιών.
- (19) Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης²³ που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 16 Δεκεμβρίου 2025 αναγνωρίζει ότι ορισμένες ομάδες επηρεάζονται δυσανάλογα από την αύξηση του κόστους στέγασης και την περιορισμένη πρόσβαση σε κοινωνικές και οικονομικά προσιτές κατοικίες, και ότι η αστεγία αποτελεί επίμονη και σύνθετη πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω λύσεων με γνώμονα τη στέγαση, όπως η προσέγγιση «Προτεραιότητα στη στέγαση», σε συνδυασμό με ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού.
- (20) Η πρώτη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 6 Μαΐου 2026, προσδιορίζει τις τιμές των κατοικιών ως ιδιαίτερη πρόκληση για τα άτομα που ζουν σε συνθήκες ή διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και σημειώνει ότι η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, βιώσιμη και ποιοτική στέγαση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη στην κοινωνία και στην αγορά εργασίας.
- (21) Με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης 1 και 11 των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 ζητείται η εξάλειψη της ακραίας φτώχειας, συμπεριλαμβανομένης της αστεγίας, παντού, και η εξασφάλιση της πρόσβασης όλων σε κατάλληλη, ασφαλή και οικονομικά προσιτή στέγαση.
- (22) Η αστεγία παραμένει η πιο ακραία και ορατή εκδήλωση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επηρεάζει άτομα και οικογένειες σε όλα τα κράτη μέλη και υπονομεύει τις αρχές της αξιοπρέπειας, της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης στις οποίες βασίζεται η Ένωση. Παρά τις μέχρι τώρα προσπάθειες, το φαινόμενο της αστεγίας αυξάνεται σε αρκετά κράτη μέλη και εκτιμάται ότι πλήττει περισσότερα από ένα εκατομμύριο άτομα²⁴.

²² Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, Κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026 — Όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο EPSCO στις 9 Μαρτίου 2026, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

²³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών COM/2025/1025 final: Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης.

²⁴ Βάση δεδομένων του ΟΟΣΑ για την οικονομικά προσιτή στέγαση | ΟΟΣΑ

- (23) Ο στεγαστικός αποκλεισμός συνίσταται στην αδυναμία ενός ατόμου ή ενός νοικοκυριού να έχει πρόσβαση ή να διαβιώνει σε αξιοπρεπή, σταθερή στέγαση που να διέπεται από βασικά πρότυπα ασφάλειας, νομικής εξασφάλισης, προσβασιμότητας και οικονομικής προσιτότητας. Η αστεγία είναι η πιο ορατή και ακραία μορφή του, περιλαμβάνει δε άτομα που κοιμούνται στον δρόμο και σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης και σε προσωρινά καταλύματα για άστεγους. Ωστόσο, ο στεγαστικός αποκλεισμός είναι γενικότερος και περιλαμβάνει όσους έχουν ένα κατάλυμα, αλλά οι συνθήκες διαβίωσής τους είναι ακατάλληλες ή επισφαλείς. Η στέγαση κρίνεται ως επισφαλής όταν τα άτομα δέχονται απειλές για έξωση, αντιμετωπίζουν εξ οικείων κακοποίηση ή υπόκεινται σε συμβάσεις μίσθωσης που δεν τους προσφέρουν σταθερότητα. Η στέγαση κρίνεται ως ακατάλληλη όταν τα άτομα κατοικούν σε υποβαθμισμένες κατοικίες που δεν διαθέτουν βασικές υποδομές (όπως αποχωρητήρια σε εσωτερικό χώρο με καταιονισμό νερού ή λουτρό). Οι κατοικίες αυτές μπορεί να βρίσκονται σε πολύ κακή κατάσταση, να είναι υπερπλήρεις ή να μην είναι προσβάσιμες σε άτομα με πρόσθετες ανάγκες (όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας).
- (24) Η στέγαση αποτελεί καίριο κοινωνικό καθοριστικό παράγοντα για την υγεία, την κοινωνική ένταξη και μια συνεκτική κοινωνία, η δε έλλειψη στέγασης, η κακή ποιότητα στέγασης ή η διαβίωση σε διαχωρισμένα οικιστικά περιβάλλοντα μπορεί να είναι επιζήμιες για την ποιότητα ζωής, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής και σωματικής υγείας, την ευημερία, την απασχόληση και τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο.
- (25) Ο στεγαστικός αποκλεισμός και η αστεγία οφείλονται στη σύνθετη αλληλεπίδραση διαρθρωτικών, θεσμικών και προσωπικών παραγόντων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η φτώχεια, η ανεργία, η έλλειψη κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης ή στεγαστικής βοήθειας καλής ποιότητας, οι διακρίσεις, η κακή ψυχική και σωματική υγεία, η κατάχρηση ουσιών και η εξ οικείων βία.
- (26) Στην Ένωση, το 2024 σχεδόν το 6 % των ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω που αναζητούσαν στέγαση κατά τα τελευταία 5 έτη δήλωσαν ότι κατά τη γνώμη τους είχαν υποστεί διακρίσεις τουλάχιστον μία φορά. Το ποσοστό των ατόμων που πίστευαν ότι είχαν υποστεί διακρίσεις ήταν διπλάσιο μεταξύ των ατόμων που διέτρεχαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (10 %) σε σύγκριση με τα άτομα που δεν διέτρεχαν κίνδυνο (5 %). Περίπου το 17 % του πληθυσμού της Ένωσης το 2024 ζούσε σε υπερπλήρεις κατοικίες.

- (27) Η έλλειψη κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγας αποτελεί μείζον εμπόδιο στην καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας. Μεταξύ του 2013 και του 2024 οι τιμές των κατοικιών σε ονομαστικούς όρους αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 60 % σε ολόκληρη την Ένωση, σημειώνοντας ταχύτερη αύξηση από το εισόδημα των νοικοκυριών, ενώ ορισμένα κράτη μέλη κατέγραψαν μέσες αυξήσεις άνω του 220 % σε ονομαστικούς όρους. Ταυτόχρονα, τα μέσα ενοίκια αυξήθηκαν κατά περίπου 20 %, ενώ, γενικά, οι νέες συμβάσεις μίσθωσης είναι σημαντικά ακριβότερες από τις παλαιότερες, ιδίως σε αστικές και τουριστικές περιοχές. Το κόστος στέγας, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ύδρευση, ηλεκτρική ενέργεια, θέρμανση και ψύξη, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα, αυξήθηκε σε 17 κράτη μέλη, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης, ενώ σε ορισμένα αυξήθηκε κατά πάνω από 80 % σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ και σε 10 άλλα κράτη μέλη σημείωσε μείωση.
- (28) Η προσφορά στέγας δυσκολεύεται να συμβαδίσει με την αυξανόμενη ζήτηση λόγω, μεταξύ άλλων, του υψηλού κόστους κατασκευής, των ελλειμμάτων καινοτομίας, των ελλείψεων ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, της μετανάστευσης και της υπερβολικής γραφειοκρατίας. Συγκεκριμένα, οι τιμές των κατασκευών στην Ένωση αυξήθηκαν κατά 56 % μεταξύ του 2010 και του 2024, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη οι αυξήσεις υπερέβησαν το 170 %. Οι οικιστικές οικοδομικές άδειες (αριθμός κατοικιών) μειώθηκαν κατά 22 % μεταξύ του 2021 και του 2024 και το υφιστάμενο απόθεμα κατοικιών δεν αξιοποιείται πλήρως, καθώς περίπου 20 % των κατοικιών σε ολόκληρη την ΕΕ παραμένουν κλειστές ή υποκατοικούμενες (σε αυτές περιλαμβάνονται οι εποχικές ή δευτερεύουσες κατοικίες και οι κατοικίες που αγοράστηκαν ως επενδύσεις και δεν χρησιμοποιούνται ως πρώτη κατοικία).

- (29) Στο πλαίσιο αυτό, η αύξηση της προσφοράς κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης είναι στοιχείο καίριας σημασίας για την αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού. Ειδικότερα, απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις που θα στηρίζουν την ανέγερση νέων κατοικιών, την ανακαίνιση και, όπου είναι δυνατόν, την αποδοτικότερη χρήση των υφιστάμενων κατοικιών που παραμένουν κλειστές και υποκατοικούνται, μεταξύ άλλων με την παροχή κινήτρων για τη μίσθωση ιδιωτικών ακινήτων και την αναπροσαρμογή της χρήσης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, π.χ. κτίρια γραφείων. Η αναθεώρηση των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου οικονομικά προσιτής στέγασης και ο μεσοπρόθεσμος κανονισμός για την επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ²⁵ συμβάλλουν στην ανάπτυξη ευνοϊκού πλαισίου για επενδύσεις στην κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση (έως τον Μάρτιο του 2026 τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες είχαν ανακατανείμει στην οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση τουλάχιστον 3,3 δισ. EUR στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης). Η μεσοπρόθεσμη κανονιστική ευελιξία και η δυνατότητα υψηλότερου ποσοστού ενωσιακής συγχρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα της στέγασης παραμένουν διαθέσιμες για να στηριχθεί περαιτέρω αναπρογραμματισμός έως την περίοδο 2029-2030.
- (30) Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, η πρόσβαση σε κατάλληλη, βιώσιμη, οικονομικά προσιτή και ποιοτική στέγαση θα πρέπει να θεωρείται μέρος ενός ευρύτερου κοινωνικού και χωρικού οικοσυστήματος που στηρίζει την ένταξη, τη ζωή στο κοινωνικό σύνολο, την εργασιακή κινητικότητα, την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, την υγεία, τη μακροχρόνια φροντίδα, την ανεξάρτητη διαβίωση και την κοινωνική συνοχή. Οι στεγαστικές πολιτικές είναι πιο αποτελεσματικές και δημιουργούν προστιθέμενη κοινωνική αξία όταν συνδυάζονται με μέτρα που λαμβάνουν υπόψη την τοπική διάσταση, με συλλογικές υποδομές και υπηρεσίες και είναι έτσι σχεδιασμένες ώστε να προάγουν βιώσιμες συμπεριληπτικές συνοικίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων.

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης (ΕΕ L, 2025/1914, 19.9.2025),

- (31) Για να επεκτείνουν την προσφορά και την οικονομική προσιτότητα, τα κράτη μέλη, ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες, μπορούν να προσφύγουν σε διαφορετικά στεγαστικά μοντέλα, όπως είναι οι κοινωνικές και δημόσιες κατοικίες, η ενοικίαση σε τιμές κόστους και η προσφορά στέγασης περιορισμένου κέρδους, οι στεγαστικοί συνεταιρισμοί, τα γραφεία ενοικίασης κοινωνικών κατοικιών και άλλα μη κερδοσκοπικά μοντέλα ή μοντέλα δημόσιου συμφέροντος. Τα μοντέλα αυτά, τα οποία συχνά προσφέρονται διαμέσου οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας, μπορούν να συμβάλουν στη μακροπρόθεσμη οικονομική προσιτότητα, να μειώσουν την έκθεση στην επιζήμια κερδοσκοπία και να συνεισφέρουν στην καλύτερη χρήση των υφιστάμενων κατοικιών, της γης και των επενδυτικών πόρων. Καινοτόμες έννοιες συγκατοίκησης, όπως η διαγενεακή συμβίωση, η συστέγαση και οι συμφωνίες διαμοιρασμού ακινήτων, μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με την κοινωνική απομόνωση, την υποκατοίκηση κτιρίων και τις τοπικές στεγαστικές ελλείψεις. Η αμοιβαία μάθηση μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό επιτυχημένων μοντέλων που έχουν ήδη εφαρμοστεί σε άλλα κράτη μέλη.
- (32) Τα στεγαστικά συστήματα μπορεί να διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Η κοινωνική στέγαση παρουσιάζει μεγάλα πλεονεκτήματα ως μέσο σε πολλά κράτη μέλη, ενώ σε άλλα κράτη μέλη χρησιμοποιούνται εναλλακτικά συστήματα. Επιπλέον, έννοιες όπως η κοινωνική στέγαση και η οικονομικά προσιτή στέγαση προσεγγίζονται με διαφορετικούς τρόπους στα διάφορα κράτη μέλη, καθώς αντικατοπτρίζουν τις εθνικές συνθήκες και τα θεσμικά πλαίσια.
- (33) Η αύξηση της προσφοράς κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης απαιτεί σταθερά πλαίσια διακυβέρνησης και επενδύσεων, όπως συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, συμπράξεις δημόσιου συμφέροντος και νέες, διευρυμένες συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και πολιτών (με έμφαση στην ένταξη δυνητικών κατοίκων). Η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας, των παρόχων κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης, των ιδιωτικών φορέων ανάπτυξης κατοικιών, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των εργοδοτών, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων συμφεροντούχων είναι σημαντική. Η μεικτή χρηματοδότηση, το ενοίκιο με βάση το κόστος, τα ανανεώσιμα κεφάλαια, οι δημόσιες εγγυήσεις, οι μακροπρόθεσμες μισθώσεις δημόσιων εκτάσεων και άλλοι μηχανισμοί χρηματοδότησης δημόσιου συμφέροντος μπορούν να συμβάλουν στην κινητοποίηση υπομονετικών κεφαλαίων και στη διευκόλυνση της μακροπρόθεσμης οικονομικής προσιτότητας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν καινοτόμα και συμπεριληπτικά οικιστικά έργα που εφαρμόζουν την αρχή «από τη βάση προς την κορυφή», οι μελλοντικοί κάτοικοι των οποίων σχεδιάζουν και χρηματοδοτούν συλλογικά το στεγαστικό τους έργο.

- (34) Ο στεγαστικός αποκλεισμός και η αστεγία μπορεί να επηρεάσουν δυσανάλογα ορισμένους πληθυσμούς, η κλίμακα και η σύνθεση των οποίων διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες. Ορισμένα άτομα και ομάδες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα και επικαλυπτόμενα μειονεκτήματα όσον αφορά την πρόσβαση στη στέγαση και υψηλότερο κίνδυνο στεγαστικού αποκλεισμού ή αστεγίας. Σε αυτούς μπορεί να περιλαμβάνονται οι νέοι (όπως οι σπουδαστές που δεν μπορούν να καταβάλουν το κόστος για να μείνουν ή δεν έχουν πρόσβαση σε φοιτητικό κατάλυμα ή άτομα που αφήνουν την ιδρυματική ή εναλλακτική φροντίδα), άνεργοι, άτομα που βιώνουν εργασιακή φτώχεια, ευάλωτες οικογένειες (συμπεριλαμβανομένων των μονογονεϊκών οικογενειών και των μεγαλύτερων οικογενειών με παιδιά), θύματα και επιζώντες έμφυλης βίας, ηλικιωμένοι που βρίσκονται σε επισφαλείς καταστάσεις στέγασης, άτομα με αναπηρία και άτομα με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας, Ρομά, άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, άτομα που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες και άτομα ΛΟΑΤΚΙ+.
- (35) Η πρόληψη του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας, σε συνδυασμό με την πρόσβαση σε κατάλληλη και ασφαλή στέγαση και σε ολιστικές, ανθρωποκεντρικές υπηρεσίες υποστήριξης, όπως οι ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, είναι ορισμένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία για την εξάλειψη της αστεγίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κληθούν να ενισχύσουν τις πολιτικές πρόληψης που περιλαμβάνουν καθολικά μέτρα πρόληψης, παρεμβάσεις σε προηγούμενα στάδια με στόχο τους πληθυσμούς υψηλού κινδύνου, πρόληψη κρίσεων για τα άτομα και τα νοικοκυριά που απειλούνται άμεσα με αστεγία και παρεμβάσεις έκτακτης ανάγκης για την εξασφάλιση επείγουσας πρόσβασης σε προσωρινό κατάλυμα.
- (36) Τα εργαλεία έγκαιρης παρέμβασης, όπως η διαμεσολάβηση για ληξιπρόθεσμες οφειλές ενοικίων και ενυπόθηκων δανείων, η παροχή συμβουλών για τη διαχείριση χρεών, η νομική συνδρομή σχετικά με τα δικαιώματα των ενοικιαστών και των ιδιοκτητών, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και η βραχυπρόθεσμη οικονομική στήριξη δεν είναι συστηματικά διαθέσιμα σε όλα τα κράτη μέλη, και η ενίσχυση αυτών των μηχανισμών είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική πρόληψη του στεγαστικού αποκλεισμού.
- (37) Η πρόληψη των αναγκαστικών εξώσεων²⁶ και η παροχή στήριξης κατά τη μετεγκατάσταση προϋποθέτουν ένα δίκαιο νομικό πλαίσιο για την ασφάλεια των ενοικιαστών, τη στεγαστική σταθερότητα και τα δικαιώματα των ιδιοκτητών. Η συνεργασία με τις τοπικές αρχές, τις κοινωνικές υπηρεσίες και οι επιλογές διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων των γραφείων ενοικίασης κοινωνικών κατοικιών, μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο αστεγίας και να διευκολύνουν τις μεταβάσεις.

²⁶ «αναγκαστικές εξώσεις» όπως ορίζονται από την Επιτροπή για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), γενικό σχόλιο αριθ. 7 (1997) με τίτλο «The right to adequate housing: forced evictions» (Το δικαίωμα σε κατάλληλη στέγαση: αναγκαστικές εξώσεις) (20/05/97)

- (38) Οι προσεγγίσεις με γνώμονα τη στέγαση, όπως το μοντέλο με βάση την αρχή «Προτεραιότητα στη στέγαση», οι οποίες συνδυάζουν την ταχεία πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη και ασφαλή στέγαση με την παροχή εξατομικευμένων και ολιστικών υπηρεσιών στήριξης, μεταξύ άλλων κοινωνικής στήριξης και στήριξης της υγείας και της απασχόλησης με βάση τις ατομικές ανάγκες, έχουν αποφέρει βιώσιμα θετικά αποτελέσματα στην πρόληψη και τη μείωση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας και την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης.
- (39) Οι διοικητικές απαιτήσεις για την πρόσβαση σε βοήθεια, όπως η υποχρέωση απόδειξης μόνιμης κατοικίας, μπορεί να εγείρουν εμπόδια για τα άτομα που βιώνουν αστεγία ή στεγαστικό αποκλεισμό. Η κατάργηση ή η προσαρμογή των απαιτήσεων αυτών, κατά περίπτωση, μπορεί να βελτιώσει την αξιοποίηση της διαθέσιμης στήριξης και να συμβάλει στην αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων του στεγαστικού αποκλεισμού.
- (40) Η αύξηση του στεγαστικού κόστους και η περιορισμένη πρόσβαση στην κοινωνική και οικονομικά προσιτή κατοικία μπορούν να εμποδίσουν την κινητικότητα στην αγορά εργασίας, καθώς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα μπορεί να μην είναι σε θέση να μετακινηθούν σε περιοχές όπου υπάρχουν διαθέσιμες ευκαιρίες απασχόλησης. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Η λήψη μέτρων για την εξασφάλιση οικονομικά προσιτής και διαθέσιμης κατοικίας είναι ζωτικής σημασίας στοιχείο για να στηριχθεί η συμμετοχή στην αγορά εργασίας και για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των αγορών εργασίας.
- (41) Οι διαφορές στους ορισμούς, τα συστήματα παρακολούθησης και τις μεθοδολογίες συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιούνται μεταξύ των κρατών μελών περιορίζουν τη διαθεσιμότητα συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με την αστεγία σε ενωσιακό επίπεδο.
- (42) Τα αξιόπιστα, συναφή και τακτικά συλλεγόμενα δεδομένα και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον στεγαστικό αποκλεισμό και την αστεγία έχουν καίρια σημασία για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της πολιτικής, που συμβάλλουν στην αξιολόγηση της προόδου χωρίς να αυξάνουν τον διοικητικό φόρτο.
- (43) Η αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας απαιτεί διατομεακό συντονισμό και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών επιπέδων, μαζί με την κοινωνία των πολιτών, τις οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας, τους παρόχους στέγασης και τα άτομα που έχουν βιώσει αστεγία.

- (44) Οι συμπράξεις με οργανισμούς που παρέχουν στήριξη σε άτομα που βιώνουν αστεγία και γενικότερα σε άτομα που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό μπορούν να ενισχύσουν τις δημόσιες προσπάθειες για την παροχή υπηρεσιών που προωθούν την κοινωνική ένταξη και προσφέρουν λύσεις για σταθερή στέγαση σε συγκεκριμένες ομάδες-στόχους. Με την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών, όπως η εργασιακή ένταξη, οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας μπορούν να συμβάλουν στη διασφάλιση της μετάβασης σε μια σταθερή ζωή.
- (45) Η λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την πρόληψη και τη μείωση του στεγαστικού αποκλεισμού απαιτεί επαρκή και σταθερή χρηματοδότηση, καθώς και αποδοτική χρήση και συντονισμό των διαθέσιμων ενωσιακών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών χρηματοδοτικών πόρων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες και τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών.
- (46) Η ETHOS, η ευρωπαϊκή τυπολογία για την έλλειψη στέγης και τον αποκλεισμό από την κατοικία, δημιουργήθηκε για να παράσχει ένα πλαίσιο που θα βελτιώσει την κατανόηση και τη μέτρηση της αστεγίας στην Ευρώπη και θα προσφέρει μια κοινή «γλώσσα» για διακρατικές ανταλλαγές σχετικά με το φαινόμενο αυτό. Η ETHOS ταξινομεί καταστάσεις διαβίωσης που ισοδυναμούν με μορφές αστεγίας και στεγαστικού αποκλεισμού, και συγκεκριμένα:
- αστεγία στον δρόμο (άτομα που δεν διαθέτουν κανενός είδους καταφύγιο, που κοιμούνται στον δρόμο),
 - αστεγία λόγω στέρησης οικίας (άτομα που διαθέτουν έναν χώρο για ύπνο αλλά βρίσκονται προσωρινά σε ιδρύματα ή καταλύματα),
 - διαβίωση σε επισφαλή στέγη (άτομα που απειλούνται με σοβαρό αποκλεισμό λόγω επισφαλών μισθώσεων, έξωσης, εξ οικείων βίας, προσωρινής διαμονής με συγγενείς/φίλους),
 - διαβίωση σε ακατάλληλη στέγη (σε προσωρινές ή μη συμβατικές δομές, σε ακατάλληλες κατοικίες, σε εξαιρετικά υπερπλήρεις κατοικίες),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

- 1) Με την επιφύλαξη των εθνικών αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, η παρούσα σύσταση παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, και συγκεκριμένα:
 - α) τη στήριξη των κρατών μελών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού, και ιδίως της αστεγίας·
 - β) την προώθηση του σχεδιασμού, της εφαρμογής και της βελτίωσης των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών στρατηγικών πλαισίων με βάση ανθρωποκεντρικές και ολοκληρωμένες πολιτικές με γνώμονα τη στέγαση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

- 2) Για τον σκοπό της παρούσας σύστασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «στεγαστικός αποκλεισμός»: κατάσταση στην οποία άτομα ή νοικοκυριά δεν έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη και/ή ασφαλή στέγη. Περιλαμβάνει ιδιαίτερα τα άτομα που βιώνουν αστεγία (δηλαδή αστεγία στον δρόμο ή αστεγία λόγω στέρησης οικίας) και όσα ζουν ακούσια σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης, όπως σε ακατάλληλες ή επισφαλείς κατοικίες·
 - β) «κατάλυμα έκτακτης ανάγκης»: κατάλυμα, όπως τα υπνωτήρια, που κατά κύριο λόγο καλύπτει μια επείγουσα ανάγκη για καταφύγιο και πρόσβαση σε βασικές υποδομές·
 - γ) «προσωρινό κατάλυμα»: κατάλυμα που διατίθεται βραχυχρόνια ενόσω αναζητείται λύση για μακροχρόνια και ασφαλή στέγαση·
 - δ) «προσεγγίσεις με γνώμονα τη στέγαση»: μοντέλα πολιτικής και παροχής υπηρεσιών που αποδίδουν προτεραιότητα στην παροχή ταχείας πρόσβασης σε κατάλληλη, οικονομικά προσιτή, μακροχρόνια και ασφαλή στέγαση, συνοδευόμενα, όπου απαιτείται, από ολοκληρωμένες, ανθρωποκεντρικές υπηρεσίες στήριξης με σκοπό τη στεγαστική σταθερότητα και την κοινωνική ένταξη, όπως είναι η «Προτεραιότητα στη στέγαση».

3) Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να εγκρίνουν, να αναθεωρήσουν ή να εξελίξουν υφιστάμενα εθνικά και περιφερειακά στρατηγικά πλαίσια για την καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας με βάση ανθρωποκεντρικές και ολοκληρωμένες πολιτικές με γνώμονα τη στέγαση σύμφωνα με την παρούσα σύσταση, με σκοπό την ενίσχυση των προσπαθειών για την εξάλειψη της αστεγίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα πρέπει να γίνει με την εμπλοκή και τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς και άλλων σχετικών εταίρων, τηρουμένης παράλληλα της κατανομής αρμοδιοτήτων εντός των κρατών μελών·
- β) να προσδιορίσουν, σε σχέση με τα εθνικά πλαίσια, τις επισφαλείς συνθήκες στέγασης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τους κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού·
- γ) να αναπτύξουν προσαρμοσμένα μέτρα για την αναχαίτιση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας και να υιοθετήσουν μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση με γνώμονα τη στέγαση και με βάση, κατά περίπτωση, τις αρχές της «Προτεραιότητας στη στέγαση» και του νέου ευρωπαϊκού Μπάουχαους, συμπεριλαμβανομένου του συμμετοχικού, τοποκεντρικού και συμπεριληπτικού σχεδιασμού, με την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών, όπως κοινωνική πρόνοια, υγειονομική περίθαλψη, μακροχρόνια φροντίδα και ενεργοποίηση για την ένταξη στην αγορά εργασίας, σε συνδυασμό με στεγαστική βοήθεια·
- δ) να θέσουν κατάλληλους, χρονικά προσδιορισμένους, εφικτούς και μετρήσιμους στόχους, σύμφωνα με τη δήλωση της Λισαβόνας, που να περιλαμβάνουν τα εξής:
 - ι) σε κάθε άτομο που κοιμάται στον δρόμο («καθεαυτό άστεγο»²⁷, που διαβιούν στον δρόμο χωρίς να καταφεύγουν σε κάποιο κατάλυμα) προσφέρεται κατάλυμα έκτακτης ανάγκης·

²⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/543 της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2017, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 763/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές των θεμάτων και των κατανομών τους (ΕΕ L 78 της 23.3.2017, σ. 13).

- ii) στα άτομα που ζουν σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης ή σε προσωρινά καταλύματα (άτομα «χωρίς σταθερή διαμονή») ή στα άτομα που εξέρχονται από ιδρύματα προσφέρεται αποτελεσματική στήριξη ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε λύσεις για μακροχρόνια και ασφαλή στέγαση το συντομότερο δυνατόν.

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΒΙΩΝΟΥΝ Ή ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΝΑ ΒΙΩΣΟΥΝ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

4) Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να ενισχύσουν τη συλλογή δεδομένων και τους μόνιμους μηχανισμούς παρακολούθησης για τις δυσπρόσιτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βιώνουν αστεγία, και, χωρίς υπερβολικό διοικητικό φόρτο, να συγκεντρώνουν τακτικά, ολοκληρωμένα, συγκρίσιμα δεδομένα, περιλαμβανομένων, ει δυνατόν και χωρίς δυσανάλογο φόρτο και κόστος για τα κράτη μέλη, αναλυτικών στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον στεγαστικό αποκλεισμό και την αστεγία σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τηρώντας παράλληλα τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων και, ει δυνατόν, χρησιμοποιώντας υφιστάμενες πηγές δεδομένων·
- β) να ευθυγραμμίσουν τα κριτήρια για τον εντοπισμό των ατόμων που βιώνουν ή διατρέχουν κίνδυνο να βιώσουν στεγαστικό αποκλεισμό, σε όλο το φάσμα των σχετικών υπηρεσιών, όπως οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες απασχόλησης, εκπαίδευσης, δικαιοσύνης και παιδικής προστασίας, και να αναπτύξουν συστήματα ταχείας, αποτελεσματικής και έγκαιρης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών·
- γ) να εξετάσουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης για τον εντοπισμό των νοικοκυριών που διατρέχουν κίνδυνο στεγαστικού αποκλεισμού, διασφαλίζοντας έτσι έγκαιρη ενημέρωση και στήριξη της πρόληψης· να ποσοτικοποιούν και να αξιολογούν τις στεγαστικές ανάγκες των ατόμων που βιώνουν αστεγία και όσων βρίσκονται σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης· να αναπτύξουν προσαρμοσμένες στρατηγικές εντοπισμού για τα άτομα που συχνά υποκαταγράφονται ή δεν εμφανίζονται καθόλου.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

5) Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να στηρίζουν, στα στρατηγικά τους πλαίσια, όσα άτομα διατρέχουν κίνδυνο στεγαστικού αποκλεισμού ώστε να μπορέσουν να διατηρήσουν επαρκή στέγαση, λαμβάνοντας στοχευμένα μέτρα, όπως η συμβουλευτική σε θέματα χρέους και στέγασης, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, η βοήθεια για ενοικίαση έκτακτης ανάγκης, η διαμεσολάβηση και άλλες ανακουφιστικές δράσεις, όπως η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Να διασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα προσαρμοσμένης στέγασης, καθώς και την προσβασιμότητα και την προσφορά εύλογης προσαρμογής, για άτομα με αναπηρία ή ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας, αποφεύγοντας παράλληλα τη δυσανάλογη επιβάρυνση για κατασκευή και ανακαίνιση·
- β) να διασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική πρόσβαση σε πληροφορίες —ιδίως για τα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο στεγαστικού αποκλεισμού— σχετικά με τα διαθέσιμα μέτρα στεγαστικής, κοινωνικής και εισοδηματικής στήριξης, καθώς και σχετικά με τη βοήθεια σε σχέση με την αστεγία, μεταξύ άλλων παρέχοντας πληροφορίες σε προσβάσιμη μορφή, και να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διοργανώσουν δραστηριότητες ενημέρωσης για να περιορίσουν τη μη αξιοποίηση των παρεχόμενων βοηθημάτων·
- γ) να παρακολουθούν τακτικά και, όταν χρειάζεται, να αξιολογούν την επάρκεια της εισοδηματικής στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων που σχετίζονται με τη στέγαση, σε σχέση με το στεγαστικό κόστος, για παράδειγμα με μηχανισμούς αναπροσαρμογής που παρακολουθούν τις σχετικές τάσεις. Κατά την αξιολόγηση της επάρκειας, είναι αναγκαίο να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη να αποφεύγονται οι παγίδες φτώχειας·
- δ) να θεσπίσουν μηχανισμούς, όπου αρμόζει, για την πρόληψη των εξώσεων μέσω έγκαιρων και συστηματικών παρεμβάσεων από τις κοινωνικές υπηρεσίες, τις αρμόδιες δικαστικές αρχές και άλλες συναφείς υπηρεσίες. Ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να είναι η εντατική στήριξη των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο εξώσης για τη διαχείριση των καθυστερούμενων μισθωμάτων και, όταν η εξώση δεν μπορεί να αποφευχθεί, η ενεργός αρωγή για την εξεύρεση εναλλακτικής λύσης επαναστέγασης προσαρμοσμένης στις ανάγκες του εκάστοτε ατόμου ή νοικοκυριού·

- ε) να ενισχύσουν τα προστατευτικά μέτρα και τις διασφαλίσεις σε σχέση με τις αναγκαστικές εξώσεις, ιδίως για οικογένειες με παιδιά, με ιδιαίτερη έμφαση στα μονογονεϊκά νοικοκυριά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν διαφανείς, έγκαιρες διαδικασίες που σέβονται την αναλογικότητα, την τήρηση της δέουσας διαδικασίας και τα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας, με παράλληλο σεβασμό των δικαιωμάτων των ιδιοκτητών·
- στ) να διασφαλίσουν ότι κανένα παιδί δεν στερείται κατάλληλης στέγασης, εξασφαλίζοντας έγκαιρη και κατάλληλη εναλλακτική στέγαση όταν χρειάζεται, και διαφυλάσσοντας παράλληλα την οικογενειακή ενότητα προς το συμφέρον του παιδιού·
- ζ) να διασφαλίσουν ότι κανένα παιδί ή νεαρός ενήλικας δεν εξέρχεται από ιδρυματική ή ανάδοχη φροντίδα χωρίς κατάλληλη στέγαση και ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης, περιλαμβανομένων της οικονομικής στήριξης και προγραμμάτων προετοιμασίας που θα βοηθούν τα άτομα αυτά κατά την έξοδό τους από το πλαίσιο της φροντίδας·
- η) να θεσπίσουν έγκαιρη προληπτική συμβουλευτική εντός εκπαιδευτικών ιδρυμάτων — αξιοποιώντας, κατά περίπτωση, υφιστάμενες υπηρεσίες σχολικού προσανατολισμού— και εντός δομών εργασίας ή νεολαίας, ώστε να διευκολύνεται ο εντοπισμός καταστάσεων δυσχέρειας, να προλαμβάνεται η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, καθώς και να διευκολύνεται η κατάλληλη παραπομπή στις αρμόδιες υπηρεσίες και να προλαμβάνεται ο στεγαστικός αποκλεισμός παιδιών και νέων·
- θ) να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα παροχής συμβουλών και κοινωνικής στήριξης σε ηλικιωμένα άτομα και άτομα με αναπηρία με σκοπό την πρόληψη του στεγαστικού αποκλεισμού·
- ι) να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε επαρκή στέγαση και βασικές υπηρεσίες για όλα τα καθεστώτα στέγασης·
- ια) να παρέχουν έγκαιρη και εξατομικευμένη στήριξη σε άτομα που εξέρχονται από ιδρύματα, όπως φυλακές, νοσοκομεία, κέντρα φιλοξενίας αιτούντων διεθνή προστασία και δομές φροντίδας, με σκοπό την εξασφάλιση μακροχρόνιας στέγασης. Στα άτομα αυτά περιλαμβάνονται και τα άτομα με σημαντικές ανάγκες σε επίπεδο ψυχικής υγείας, κατάχρησης ουσιών ή μακροχρόνιας φροντίδας. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προωθήσουν διατομεακά πρωτόκολλα εξόδου, με τη συμμετοχή των αρμόδιων δημόσιων αρχών και των σχετικών παρόχων υπηρεσιών, καθώς και ενισχυμένα μέτρα στήριξης που στοχεύουν στην πρόληψη διαταραχών στις διαδρομές φροντίδας.

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΒΙΩΝΟΥΝ ΑΣΤΕΓΙΑ

- 6) Για να μειωθεί το χρονικό διάστημα κατά το οποίο τα άτομα βιώνουν αστεγία ή βασίζονται σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης ή προσωρινά καταλύματα, συνιστάται στα κράτη μέλη να παρέχουν εξατομικευμένη, ολοκληρωμένη και προσβάσιμη στήριξη με τα εξής μέσα:
- α) προσβάσιμα και χωρίς αποκλεισμούς συστήματα υποστήριξης, που περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, εκτίμηση των ατομικών αναγκών, εξατομικευμένα σχέδια υποστήριξης, υπηρεσίες εξειδικευμένης υποστήριξης (όπως υπευθύνους διαχείρισης υποθέσεων και συμβούλους στέγασης) και διαχείριση υποθέσεων για τις πλέον περίπλοκες υποθέσεις · διεπιστημονικές ομάδες ενημέρωσης στο επίπεδο της κοινότητας, στις οποίες θα συμμετέχουν επαγγελματίες του τομέα της υγείας και της περίθαλψης, κοινωνικοί λειτουργοί και τράπεζες τροφίμων. Οι ομάδες ενημέρωσης θα μπορούσαν επίσης με την παροχή πληροφοριών και καθοδήγησης να προσφέρουν βοήθεια για την πρόσβαση στα δικαιώματα, τις βασικές υπηρεσίες, την καταχώριση ληξιαρχικών γεγονότων και τα ληξιαρχικά έγγραφα, την εκπαίδευση και την ένταξη στην αγορά εργασίας·
 - β) μέριμνα ώστε τυχόν μέτρα δημόσιας τάξης που σχετίζονται με δημόσιους χώρους να σέβονται την αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων που βιώνουν αστεγία·
 - γ) πρότυπα που διασφαλίζουν συνεκτικές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής υποστήριξης για παιδιά·
 - δ) εφαρμογή προσέγγισης μίας στάσης συνοδευόμενη από έγκαιρες, απλουστευμένες παραπομπές στους αρμόδιους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες με ελάχιστους φραγμούς·
 - ε) συστήματα υποστήριξης που συμβάλλουν στην πρόληψη του περιττού οικογενειακού χωρισμού, προς το συμφέρον του παιδιού, και εγγυώνται ότι κανένα παιδί δεν παραμένει άστεγο στον δρόμο ή σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης, προσωρινά καταλύματα ή άλλες μορφές αστεγίας λόγω στέρησης οικίας·
 - στ) ενεργός στήριξη της απασχόλησης, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της εγγραφής στις υπηρεσίες απασχόλησης και τη χάραξη εξατομικευμένων διαδρομών προς την εξεύρεση εργασίας, κοινωνική στήριξη και στήριξη με σκοπό τη διατήρηση εργασίας, καθώς και στήριξη των εργοδοτών·

- ζ) εξασφάλιση της ενημέρωσης των ατόμων που βιώνουν αστεγία σχετικά με το δικαίωμά τους σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία²⁸ να ανοίγουν και να χρησιμοποιούν λογαριασμό πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά σε πιστωτικά ιδρύματα που βρίσκονται στην επικράτειά τους, ανεξάρτητα από το αν έχουν σταθερή διεύθυνση·
- η) επέκταση της πρόσβασης των ατόμων που βιώνουν αστεγία, περιλαμβανομένων των οικογενειών με παιδιά, σε λύσεις για σταθερή στέγαση, μέσω της συνεργασίας με δημόσιους και ιδιωτικούς παρόχους στέγασης, γραφεία ενοικίασης κοινωνικών κατοικιών και συμπεριληπτικούς μηχανισμούς χορήγησης, καθώς και μέσω μοντέλων που βασίζονται στη συνεργατικότητα και τη δράση στο επίπεδο της κοινότητας και συνοδεύονται από κατάλληλες υπηρεσίες υποστήριξης, καθώς και προώθηση της συνεργασίας μεταξύ οργανώσεων δραστηριοποιούμενων σε επίπεδο κοινότητας και δημόσιων υπηρεσιών με σκοπό να αποφεύγεται η διακοπή της στήριξης μετά την εξασφάλιση της στέγασης·
- θ) διασφάλιση της προσφοράς καταλυμάτων έκτακτης ανάγκης και προσωρινών καταλυμάτων, συμπεριλαμβανομένων καταλυμάτων με χωριστούς χώρους ανάλογα με το φύλο, που να είναι ασφαλή και προσβάσιμα, να παρέχουν κατάλληλη στήριξη και να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των ατόμων που βιώνουν αστεγία, μεταξύ άλλων των οικογενειών με παιδιά και των θυμάτων εξ οικείων και σεξουαλικής βίας, με παράλληλη στήριξη της μετάβασής τους σε σταθερή στέγαση·
- ι) αναγνώριση και στήριξη του ρόλου των ατόμων που έχουν βιώσει αστεγία στη βελτίωση της εμπιστοσύνης, της πρόσβασης και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών υποστήριξης, καθώς και των μέτρων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην κοινωνική ένταξη και τη στέγαση·
- ια) μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του στιγματισμού και των πρακτικών που εισάγουν διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση στη στέγαση, όπως διαφανή κριτήρια για λίστες αναμονής σε κοινωνικές κατοικίες, κατάρτιση κατά των προκαταλήψεων για τους επαγγελματίες στον στεγαστικό τομέα και υπηρεσίες υποστήριξης για ενοικιαστές που αντιμετωπίζουν διακρίσεις·

²⁸ Οδηγία 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 214).

- ιβ) ενίσχυση των υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης που στηρίζονται στην ενημέρωση και του συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας και των δημόσιων υπηρεσιών για τα άτομα που ζουν σε άτυπους οικισμούς με σκοπό τη βελτίωση της πρόσβασης σε σταθερή και ασφαλή στέγαση.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ ΣΤΕΓΑΣΗ

- 7) Συνιστάται στα κράτη μέλη να ενισχύσουν την προσφορά κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης, ανταποκρινόμενα στις δημογραφικές ανάγκες, τις τοπικές ελλείψεις και τις εδαφικές ανισότητες, ιδίως με τους εξής τρόπους:

- α) προώθηση των συνθηκών που ενθαρρύνουν τη μακροχρόνια ενοικίαση όσον αφορά τους ιδιώτες ιδιοκτήτες και τους ενοικιαστές με τους εξής τρόπους:

- εξασφάλιση νομικού πλαισίου που θα διευκολύνει την ασφαλή και εύρυθμη χρήση των συμβάσεων μακροχρόνιας μίσθωσης,
- παροχή δυνατότητας, κατά περίπτωση, στοχευμένης χρήσης αναλογικών οικονομικών κινήτρων στους ιδιοκτήτες ώστε να προσφέρουν λύσεις για μακροχρόνια, οικονομικά προσιτή και ασφαλή στέγαση, ιδίως στις οικογένειες με παιδιά και τους νέους,
- βελτίωση της νομικής σαφήνειας και αποτελεσματικότητας των σχετικών διαδικασιών έξωσης και
- εξισορρόπηση του αποθέματος καταλυμάτων μακροχρόνιας ενοικίασης που χρησιμοποιείται σε βραχυχρόνιες μισθώσεις, όταν αυτό δικαιολογείται δεόντως·

- β) εξασφάλιση ότι τα μέτρα ανακαίνισης, ενεργειακής απόδοσης και ανάπλασης γειτονιών περιλαμβάνουν κοινωνικές διασφαλίσεις για την πρόληψη του εκτοπισμού·
- γ) παροχή κινήτρων τόσο για δημόσιες όσο και για ιδιωτικές επενδύσεις για ανεγέρσεις νέων κτιρίων, ανακαινίσεις ή αναπροσαρμογή της χρήσης υφιστάμενων κτιρίων, έτσι ώστε να ενισχυθεί το απόθεμα κοινωνικών και οικονομικά προσιτών κατοικιών·
- δ) διευκόλυνση και στήριξη στεγαστικών μοντέλων που εστιάζουν στην οικονομική προσιτότητα, όπως η κοινωνική και η δημόσια κατοικία, οι στεγαστικοί συνεταιρισμοί, οι στεγαστικές ενώσεις περιορισμένου κέρδους, τα κοινοτικά καταπιστεύματα γης, καθώς και γραφεία ενοικίασης κοινωνικών κατοικιών και άλλες προσεγγίσεις περιορισμένου κέρδους ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα·

- ε) προώθηση και κλιμάκωση καινοτόμων ιδεών συγκατοίκησης, όπως κοινόχρηστοι χώροι διαβίωσης, στέγαση σε οικιστικά συγκροτήματα, συστέγαση και διαγενεακές στεγαστικές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων με κοινές εγκαταστάσεις και υπηρεσίες υποστήριξης, κατά περίπτωση· και διευκόλυνση προσωρινών και μεταβατικών στεγαστικών μοντέλων για σπουδαστές και νέους, για παράδειγμα αντιστοίχιση σπουδαστών με ενοίκους κατοικιών που διαθέτουν αναξιοποίητο χώρο·
- στ) εξέταση τρόπων βελτίωσης των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών διαδικασιών σχεδιασμού και αδειοδότησης για την ταχύτερη ανέγερση κατοικιών, χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο τα πρότυπα βιωσιμότητας ή η ποιότητα της στέγασης, σε συνδυασμό με την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της εδαφικής συνοχής και τη μείωση των διοικητικών φραγμών που επηρεάζουν τους παρόχους κατασκευαστικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να βοηθηθεί η έγκαιρη παροχή νέας κοινωνικής και οικονομικά προσιτής κατοικίας, όπου απαιτείται, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης και της αξιοποίησης κρατικής γης, με παράλληλη εξασφάλιση ότι είναι συνδεδεμένη με βασικές κοινωνικοοικονομικές υπηρεσίες και δραστηριότητες·
- ζ) ενίσχυση της αποτελεσματικής χρήσης του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών, ιδίως με τη διευκόλυνση της αναπροσαρμογής της χρήσης, της ανακαίνισης και της επαναχρησιμοποίησης των υφιστάμενων κτιρίων και με την ενεργοποίηση κλειστών κατοικιών και κρατικών ακινήτων, με τον περιορισμό στο μέτρο του δυνατού των περιττών κατεδαφίσεων, με παράλληλη προώθηση μέτρων που αποσκοπούν στη μείωση του υπερπληθυσμού και στη βελτίωση της ποιότητας των κατοικιών·
- η) βελτίωση της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε καταφύγιο και σε μεταβατική στέγαση, έως ότου καταστούν διαθέσιμες λύσεις για μακροπρόθεσμη και σταθερή στέγαση·
- θ) συνεκτίμηση των επιπτώσεων των κλιματικών φαινομένων στην προσφορά κατοικιών, μεταξύ άλλων και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές·
- ι) διάθεση καθορισμένου ποσοστού νέων οικιστικών κατασκευών στην κοινωνική και οικονομικά προσιτή κατοικία, με γνώμονα τις τοπικές στεγαστικές ανάγκες.

- 8) Συμπληρωματικά προς τις προσπάθειες για την τόνωση της προσφοράς κατοικιών, συνιστάται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν επαρκή, προβλέψιμα και βιώσιμα πλαίσια χρηματοδότησης και επενδύσεων στις εθνικές στρατηγικές τους. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τη χρηματοδότηση και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία της ΕΕ, όπως η επικείμενη πανευρωπαϊκή επενδυτική πλατφόρμα για οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση που ανακοινώθηκε στο ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης²⁹. Τα μέτρα αυτά μπορούν να συμβάλουν στη βελτιστοποίηση της χρήσης των εθνικών και ενωσιακών πόρων και στην κλιμάκωση λύσεων για μακροπρόθεσμη, συμπεριληπτική και οικονομικά προσιτή στέγαση, μεταξύ άλλων με τους εξής τρόπους:
- α) ευθυγράμμιση και συντονισμός των πόρων σε όλες τις πολιτικές στους τομείς της στέγασης, της κοινωνικής ένταξης, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας, της μακροχρόνιας φροντίδας, της αστικής ανάπλασης και ανακαίνισης, με σκοπό την ενίσχυση της συνοχής και του αντικτύπου των σχετικών πολιτικών·
 - β) εξασφάλιση ότι οι δράσεις για τις οποίες χορηγείται κρατική βοήθεια προβλέπουν, κατά περίπτωση, σαφείς προϋποθέσεις σχετικά με την οικονομική προσιτότητα, την προσβασιμότητα, τη βιωσιμότητα και τη συμπεριληπτική κατανομή της στέγασης, καθώς και ότι συνδέονται με υπηρεσίες στο επίπεδο της κοινότητας·
 - γ) εφαρμογή καινοτόμων μοντέλων χρηματοδότησης, όπως τα ανανεώσιμα κεφάλαια, τα επενδυτικά κεφάλαια με αντίκτυπο, η μεικτή χρηματοδότηση και οι κρατικές εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων μοντέλων ενοικίου με βάση το κόστος και απαιτήσεων επανεπένδυσης, για στήριξη της μακροπρόθεσμης οικονομικής προσιτότητας της προσφοράς στέγασης και κινητοποίηση τόσο κρατικών όσο και ιδιωτικών κεφαλαίων για την οικονομικά προσιτή και κοινωνική κατοικία·
 - δ) αποθάρρυνση των επιβλαβών κερδοσκοπικών συμπεριφορών στη αγορά ακινήτων, για παράδειγμα με τον σχεδιασμό αποτελεσματικών φορολογικών πολιτικών και τη βελτίωση της διαφάνειας στην αγορά·
 - ε) στήριξη της ανάπτυξης έργων και της τεχνικής βοήθειας προς τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τις οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας και τους παρόχους στέγασης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα / περιορισμένου κέρδους·

²⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών COM/2025/1025 final: Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης.

- στ) προώθηση των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων με την τοπική αυτοδιοίκηση, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, εργοδότες, παρόχους στέγασης και οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας με σκοπό την παροχή κοινωνικής και οικονομικά προσιτής κατοικίας, όπως οικιστικά έργα για σπουδαστές, ασκούμενους, μαθητευόμενους και έργα μικτής χρήσης·
- ζ) ενίσχυση των επενδύσεων για τη στήριξη της κατασκευής και της ανακαίνισης οικονομικά προσιτών και κοινωνικών κατοικιών, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων και μεικτής χρηματοδότησης στο πλαίσιο της τρέχουσας πολιτικής συνοχής και παράλληλα των δυνατοτήτων ευελιξίας που προσφέρονται στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασής της³⁰, ώστε να ανακατανεμηθούν τα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομικά προσιτή στέγαση· και αξιοποίηση των αναθεωρημένων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος³¹, οι οποίοι περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες τόσο για την κοινωνική όσο και για την οικονομικά προσιτή στέγαση.
- 9) Συνιστάται στα κράτη μέλη να στηρίζουν τα άτομα που βιώνουν στεγαστικό αποκλεισμό όσον αφορά την πρόσβαση σε σταθερή στέγαση και τη διατήρησή της με τα εξής μέσα:
- α) προώθηση της πρόσβασης σε μακροπρόθεσμη και ασφαλή στέγαση, σύμφωνα με μια προσέγγιση με γνώμονα τη στέγαση, για παράδειγμα το μοντέλο με βάση την αρχή «Προτεραιότητα στη στέγαση», βιώσιμη χρηματοδότηση και διατομεακό συντονισμό των μέτρων·
- β) δημιουργία επαρκών και κατάλληλων ολοκληρωμένων υπηρεσιών υποστήριξης με σκοπό όχι μόνο τη μετάβαση αλλά και την παραμονή σε επαρκή και ασφαλή κατοικία. Στις υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, η υποστήριξη στην αναζήτηση στέγης, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση, καθώς και η στήριξη για την εξεύρεση και τη διατήρηση της εργασίας, η παροχή οικονομικής και νομικής αρωγής, η κατάρτιση σε δεξιότητες ζωής και η επακόλουθη στήριξη για την πρόληψη του εκ νέου στεγαστικού αποκλεισμού·

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης (ΕΕ L, 2025/1914, 19.9.2025).

³¹ [Απόφαση \(ΕΕ\) 2025/2630 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2025, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και για την κατάργηση της απόφασης 2012/21/ΕΕ \(ΕΕ L, 2025/2630, 19.12.2025\).](#)

- γ) αύξηση της διαθεσιμότητας λύσεων για κατάλληλη στέγαση για τα άτομα που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό, ιδίως τους γονείς με παιδιά, και διασφάλιση ότι λαμβάνονται υπόψη και τους δίνεται προτεραιότητα στους μηχανισμούς χορήγησης κοινωνικών κατοικιών·
 - δ) προώθηση της πρόσβασης σε επαρκή χρηματοδοτική στήριξη, όπως μισθωτικές εγγυήσεις, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο και στεγαστικά επιδόματα, σε συνδυασμό με προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί κάποιος να λάβει την εν λόγω στήριξη και τις απαραίτητες οικονομικές γνώσεις.
- 10) Συνιστάται στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν στοχευμένα μέτρα για να στηρίξουν τους νέους με χαμηλό εισόδημα, συμπεριλαμβανομένων των σπουδαστών, που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό, καθώς μπορεί να τους στερήσει τη δυνατότητα έναρξης και ολοκλήρωσης προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και πρακτικής άσκησης ή μαθητείας. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) δημιουργία και χρήση αποτελεσματικών δικτύων μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας για τους νέους και των γενικών υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, έτσι ώστε να παρέχεται βοήθεια στους νέους προκειμένου να βρίσκουν λύσεις για κατάλληλη στέγαση που να ανταποκρίνονται στις οικογενειακές, εκπαιδευτικές και εργασιακές τους ανάγκες·
 - β) αύξηση της προσφοράς οικονομικά προσιτής φοιτητικής στέγης κοντά σε ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων για φοιτητές που συμμετέχουν σε ανταλλαγές κινητικότητας για σπουδές ή σε πρακτική άσκηση στην αλλοδαπή·
 - γ) παροχή προσβάσιμων οδηγιών και πρακτικής υποστήριξης κατά την παροχή συμβουλών και βοήθειας σχετικά με τα δικαιώματα μίσθωσης και τις διοικητικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων μέσω συμβουλευτικών κέντρων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα·
 - δ) παροχή φορολογικών και οικονομικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων χαμηλότοκων δανείων για να βοηθηθούν οι σπουδαστές και οι νέοι με περιορισμένα οικονομικά μέσα να εξασφαλίσουν στέγαση·
 - ε) λήψη στοχευμένων μέτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης σε επαρκή και οικονομικά προσιτή κατοικία για τους νέους που διατρέχουν κίνδυνο στεγαστικού αποκλεισμού και ζουν σε αγροτικές, απομακρυσμένες και μειονεκτούσες περιοχές.

- 11) Συνιστάται στα κράτη μέλη στα εθνικά στρατηγικά τους πλαίσια να συνδυάσουν πολιτικές με ανθρωποκεντρικό και τοποκεντρικό χαρακτήρα (όπως ο πολεοδομικός σχεδιασμός και η ανάπλαση, η τοπική οικονομική ανάπτυξη και οι πολιτικές μεταφορών) για αποτροπή της αναντιστοιχίας μεταξύ των ευκαιριών απασχόλησης και της οικονομικά προσιτής στέγασης, ιδίως σε περιοχές όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας.
- 12) Συνιστάται στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη στήριξη των προσαρμογών στην κατοικία των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας. Έτσι, θα έχουν τη δυνατότητα να ζουν στο σπίτι τους για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να αποφύγουν τον στεγαστικό αποκλεισμό. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να αποφεύγεται ο δυσανάλογος φόρτος για έργα κατασκευής και ανακαίνισης. Τα μέτρα αυτά προωθούν την ανεξάρτητη διαβίωση και την ένταξη στην κοινότητα και αποφεύγουν τη δημιουργία ρυθμίσεων διαχωρισμένης διαβίωσης.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- 13) Συνιστάται στα κράτη μέλη:
- α) να θεσπίσουν στοχευμένους και αναλογικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης, με βάση δείκτες αποτελεσμάτων, που θα αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών τους για την καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας, και να προβλέψουν προσαρμογές πολιτικής, όπου αυτό απαιτείται, χωρίς να επιβαρύνουν τον διοικητικό φόρτο·
 - β) να υποβάλλουν ανά πενταετία έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των εθνικών τους δραστηριοτήτων παρακολούθησης και την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, αξιοποιώντας, όπου είναι δυνατόν, τους υφιστάμενους μηχανισμούς υποβολής εκθέσεων·
 - γ) να διασφαλίζουν την αποτελεσματική πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και συντονισμό μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, και τη συνεργασία με σχετικούς συμφεροντούχους, όπως πανεπιστήμια, παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τοπικούς εργοδότες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνικής οικονομίας και παρόχους στέγασης·

- δ) να απλουστεύσουν τα νομικά και διοικητικά πλαίσια για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και να εξασφαλιστεί έγκαιρη και απλουστευμένη πρόσβαση σε στέγαση και σχετικές κοινωνικές, υγειονομικές, εκπαιδευτικές, εργασιακές υπηρεσίες και υπηρεσίες υποστήριξης στο επίπεδο της κοινότητας·
- ε) να ενισχύσουν την ικανότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που αποσκοπούν στη στήριξη των ατόμων που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης, της σαφούς κατανομής αρμοδιοτήτων και της χορήγησης επαρκών πόρων στο προσωπικό που παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες·
- στ) κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών για την πρόληψη και τη μείωση του στεγαστικού αποκλεισμού και της αστεγίας, να διασφαλίσουν την ουσιαστική συμμετοχή των ατόμων που έχουν βιώσει τις εν λόγω καταστάσεις, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας, ιδίως σε τοπικό επίπεδο·
- ζ) να συνεχίσουν να συνεργάζονται με άλλα κράτη μέλη, καθώς και με ιδιωτικούς και δημόσιους συμφεροντούχους σε διάφορα επίπεδα για να στηρίξουν την ανταλλαγή γνώσεων, να προωθήσουν την αμοιβαία μάθηση, τη συνεκτική παροχή υπηρεσιών, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και εφαρμογή της πολιτικής στον τομέα του στεγαστικού αποκλεισμού·
- η) να συμβάλουν ενεργά στο έργο της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αστεγίας, ως του βασικού φόρουμ για τον συντονισμό, την ανταλλαγή και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, των περιφερειακών και τοπικών αρχών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και άλλων σχετικών συμφεροντούχων, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής γνώσεων, της συλλογής στοιχείων, του συντονισμού των πολιτικών, της αμοιβαίας μάθησης και της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, και σε συνέργεια με το έργο της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας και τους άξονες εργασίας της ευρωπαϊκής συμμαχίας για τη στέγαση·
- θ) να προωθήσουν τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές της ΕΕ αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα στο πεδίο, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής ατόμων που έχουν βιώσει τον στεγαστικό αποκλεισμό.

- 14) Το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του όσον αφορά την πρόθεση της Επιτροπής για:
- α) διευκόλυνση και υποστήριξη της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αστεγίας:
 - i) κατά την ανάπτυξη πολυετών προγραμμάτων εργασίας για τη στήριξη των κρατών μελών στην υλοποίηση των δράσεων που ορίζονται στην παρούσα σύσταση·
 - ii) για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων αμοιβαίας μάθησης·
 - β) επανεξέταση της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και υποβολή έκθεσης στο Συμβούλιο πέντε έτη μετά την έκδοσή της βάσει των εκθέσεων των κρατών μελών·
 - γ) ενίσχυση των προσπαθειών ευαισθητοποίησης και επικοινωνίας και αύξηση της διάδοσης των αποτελεσμάτων και των παραδειγμάτων ορθών πρακτικών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρήση κονδυλίων της ΕΕ για την αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού, σε επίπεδο Ένωσης και μεταξύ κρατών μελών και σχετικών συμφεροντούχων.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος*